

İÇANADOLU BÖLGESİ GÜZEL SANATLAR ve SPOR LİSELERİNİN MÜZİK BÖLÜMÜNDE EĞİTİM GÖREN KIRSAL VE KENT KÖKENLİ ÖĞRENCİLERİN MÜZİKSEL PROFİLLERİ*

Serenat İSTANBULLU**

Yrd. Doç. Dr. Feyzan GÖHER VURAL***

Öz

Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri, dört yıllık eğitim sürecinde, öğrencilere yatılı ve gündüzlü olarak eğitim vermektedir. Okulların yatılı olması nedeni ile okulun bulunduğu şehir içinden ve şehir dışından, ilçelerden, köy ve kasabalardan gelen öğrenciler eğitimlerini sürdürebilmektedir. Durum tespitine yönelik, betimsel bir araştırma olan bu çalışmada, Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinin Müzik Bölümünde okuyan, kırsal kökenli ve kent kökenli öğrencilerin müzik derslerindeki başarıları ve müzik derslerine karşı tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelemesi ve karşılaştırılması amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda, elde edilen veriler ışığında, sonuçlar değerlendirilmiş ve öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi, Ders Başarısı, Öğrenci Profili, Kırsal Kökenli Öğrenci, Kent Kökenli Öğrenci

MUSIC PROFILES OF RURAL AND URBAN ORIGINATED STUDENTS IN THE FINE ARTS AND SPORT HIGH SCHOOLS MUSIC DEPARTMENT IN CENTRAL ANATOLIAN REGION

Abstract

During the four years teaching period, Fine Arts and Sport High Schools serve to the education of both boarding and day-time students. On account of the fact that these are boarding schools, students from different villages, towns and cities can attend them and have their education in these schools. With this study that has the characteristic of descriptive research, it is intended for find out the differences between the Fine Arts and Sport High Schools' students who urban and rural originated and their attitudes towards music in terms of various aspects. In the light of data which obtained, some results were evaluated and recommendations were proposed.

Key Words: Music, The Fine Arts and Sport High School, Class Success, Student Profile, Rural Originated Students, Urban Originated Students

* Bu çalışma 2009 yılında Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yüksek lisans tezi olarak kabul edilen "İç Anadolu Bölgesinde Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Müzik Bölümünde Eğitim Gören Kırsal Kökenli ve Kent Kökenli Öğrencilerin Müzik Profillerinin İncelenmesi" başlıklı çalışmanın verilerine dayanarak oluşturulmuştur.

**Niğde Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi Müzik Öğretmeni, serenatistanbullu@hotmail.com

***Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, G.S.E.B. Müzik Eğitimi A.B.D. feyzan_goher@yahoo.com

1. Giriş

Sanat eğitime küçük yaşlarda başlanması önemlidir. Ülkemizde erken yaşlarda sanat eğitimi veren okulların başında konservatuarlar, ilköğretim sonrası mesleki sanat eğitime yönelik okulların başında ise Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri (GSSL) gelir. Türkiye'nin doğusundan batısına birçok ilinde bulunan GSSL her kesimden öğrenci grubuna sanat eğitimi verme imkânlarına sahip olup, yetiştirdiği öğrencileri üniversitelerin müzik öğretmenliği bölümlerine ve devlet konservatuarının birçok bölümüne yerleştirebilecek seviyede müzik eğitimi vermektedir.

GSSL müzik bölümleri, öğrencilerin, mesleki müzik eğitiminde, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim öğretim görmelerini ve özel müzik yeteneği gerektiren yüksek öğretim programlarına hazırlanmalarını sağlamakla birlikte, alanlarında araştırmacılığa yönelmelerini, yetenekleri doğrultusunda yorum ve uygulamalar yapabilmesini, milli ve milletler arası sanat eserlerini tanıyıp yorumlayabilen, yaratıcı ve üretken kişiler olarak yetişmelerini amaçlamaktadır. Bu okullar, öncelikle güzel sanatlarla ilgili yüksek öğretim kurumlarının bulunduğu yerlerde açılır. (<http://www.meb.gov.tr>)

GSSL'ndeki öğretim programları, sanat eğitimi sorunları gibi konularda çeşitli araştırmalar yapılmış olsa da Türkiye genelinde GSSL öğrencilerinin profillerini ortaya koyan kaynaklar oldukça az sayıdadır. Bu alanda yapılan araştırmalar genellikle belli bir çalgı ya da ders konusuyla ilgili uygulanabilecek öğretim yöntemleri üzerine görüşler, var olan öğretim yöntemindeki aksaklıklar ya da öğrencilerin belirli dersler hakkındaki görüşleri üzerine yoğunlaşmıştır.

1.1. GSSL Öğrencilerinin Geldikleri Çevreler

GSSL yatılı eğitim verdiği için, öğrenciler yaşadıkları yerleşim yerinin dışındaki GSSL'lerini tercih edebilmekte, barınma ve yemek problemi yaşamamaktadırlar. Dolayısıyla bu okullarda farklı kesimlerde doğup büyümüş öğrenciler eğitim alabilmektedir. Yapılan ön inceleme sonucunda, GSSL'nin büyük bölümünde gerek kırsal kesimde doğup büyümüş, gerekse kentte doğup büyümüş öğrencilerin eğitim aldığı görülmüştür. Özellikle son yıllarda GSSL'ne, sanat eğitimi almak, şehir merkezinde eğitimlerini devam ettirmelerini sağlamak, parasız yatılı kalmalarını sağlamak, mesleki eğitim için başlangıç yaptırmak gibi çeşitli nedenlere bağlı olarak gelen kırsal kökenli öğrenci sayısı dikkate değer şekilde artmıştır.

Türkiye'de sosyo-ekonomik değişimler, farklı kesimlere ait bireylerin tutum, davranış ve hazır bulunuşluklarında farklılıklara neden olmuştur. Bu yapı, eğitime de yansımıştır. GSSL öğrencilerinin bu yapının neresinde oldukları ve diğer toplumsal özelliklerini saptamak, (Uz,1992:13) bu özelliklerin eğitime nasıl yansıdığını belirlemek, büyük önem taşımaktadır.

1.2. Kırsal-Kentsel Aile Yapısı ve Eğitim

Aile, bireyin yetişmesinde, çeşitli değerlere sahip olmasında ve eğilimlerinin şekillenmesinde büyük bir öneme sahiptir. Aile, çeşitli gruplar içinde yer alan toplumsal bir kurumdur. Bir gruba özgü davranış kalıpları, roller, ilişkiler, değer ve alışkanlıklar, kurumun amacına uygun bir model davranışa ve normlara dönüşür (Doğan, 2004:82). Dolayısıyla öğrencinin getirmiş olduğu her tür alışkanlık, davranış ve tutumda, ait olduğu toplumsal kurumun ve toplumsal normların izleri görülür.

Kırsal aile; Türkiye'deki aile yapısının genel niteliklerine uygun olarak kırsal alanlarda egemen olan aile yapısıdır. Köydeki ortalama çocuk sayısı, Türkiye ortalamasının üzerinde olduğundan, kırsal aile, Türkiye'deki ortalama aileden daha kalabalıktır (Kongar, 1979:418).

“Köylerde yaşayanlar eğitim imkânlarından daha az yararlanabilmektedirler. Bu durum sadece Türkiye’ye özgü değildir. Köy yaşamı tam bir eğitim sağlanmasını güçleştirmektedir. Bu güçlükler şöyle özetlenebilir: Kültürel ortamın uygun olmaması, kız çocuklarının eğitim görmesine yönelik olumsuz değer ve tutumların bulunması, köy hizmetlerinin çocuk emeğine ihtiyaç duyması nedeniyle devamsızlığın ortaya çıkması, ailenin ekonomik ihtiyacı nedeniyle çocukların okula gönderilmemesi” (Doğan, 2004:96).

Kentsel Aile; genel olarak çekirdek aile yapısına sahiptir (Kongar,1979: 422). Kent kültürü, kentlerin içinde buldukları sosyal, ekonomik, doğal faktörlerin etkisi altındadır. Kentsel kesimde çalışma koşulları bireylerin çok daha nitelikli olmasını gerektirirken, gereken bilgi ve beceriyi bireye aktarma bakımından eğitim yalnızca okul sistemi ile değil, kent ortamında yaratılan ilişkiler sistemi içinde de ele alınmalıdır (İçli,1998:2).

İnsan, oluşturmuş olduğu kültür yapısıyla davranış ve tutumlarını düzenlerken bulunduğu çevre farklılığına da uyum sağlar. İnsanın çevresinin değer standartlarına yani iç çevresine uyumuna “sosyal uyum” denir. Kültür bir bakıma, kişi ile çevresi arasına giren ve kişinin güvenliğini ve varlığını sürdürmesini sağlayan bir içerik olduğuna göre aynı zamanda uyumu sağlayıcı bir fonksiyonu vardır (Dönmezer, 1994:52). GSSL’nde eğitim gören kırsal ve kent kökenli öğrencilerin, okula ve çevrelerine uyumları, onların başarılarında büyük etkindir.

Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin getirmiş oldukları kültür birikimi (kırsal kültür-kent kültürü) ile bulunmuş oldukları okul ortamına uyum dereceleri ve özellikle okula ilk geldikleri yıldaki uyumları ile son sınıfa geldiklerinde sergiledikleri tutumlarındaki değişikliklerin karşılaştırılarak incelenmesi, ders başarılarının nasıl bir çizgide devam ettiğinin belirlenmesi, Türkiye’de verilen ya da verilebilecek sanat eğitimine farklı bir bakış açısı kazandıracak, ayrıca verilen bu sanat eğitiminin, öğrencilerin hayatlarına ne ölçüde etki ettiğini ortaya koyacaktır.

Çalışmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, İç Anadolu Bölgesindeki Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinin Müzik bölümlerinde eğitim gören kırsal kökenli öğrenciler ile kent kökenli öğrencilerin ders başarılarının; okula uyum, sosyal uyum, disiplin, çalışma, algılama, eğitilebilirlik, müzikalite ve hazır bulunuşluk seviyesi açılarından incelenmesidir.

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Betimsel nitelik taşıyan bu çalışmada, tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2006: 77). Bu çalışmada İç Anadolu Bölgesindeki GSSL Müzik Bölümünde okuyan kırsal kökenli ve kent kökenli öğrencilerin müzik profillerinin, karşılaştırılması yapılmıştır. Araştırmada öğrencilerin müzik ders notlarının karşılaştırılmasının yanısıra söz konusu öğrencilerin kendi görüşleri ve öğretmenlerinin görüşlerinin alınabilmesi için anket tekniği uygulanmıştır.

2.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini İç Anadolu Bölgesindeki GSSL bu okulların müzik bölümünde eğitim gören öğrenciler ve bu okullarda görev yapmakta olan müzik öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem grubunu ise, Niğde GSSL, Aksaray GSSL, Kırşehir GSSL’nin müzik bölümünde eğitim gören öğrenciler ve bu okullarda görev yapmakta olan müzik öğretmenleri oluşturmaktadır.

2.3. Verilerin Toplanması

Bu araştırmada veriler bilgi toplama formu (anket) tekniğiyle toplanmıştır. Anket hazırlanırken alanla ilgili kişilerin görüşlerine başvurulmuştur. Yapılan öneriler dikkate alınarak bir ön uygulama yapılmış, istatistik uzmanının kanısına göre elde edilen sonuçlar değerlendirilerek bilgi toplama formlarına son şekli verilmiştir.

2.4. Verilerin İşlenmesi ve Çözümlemesi

Anketi uygulamak amacıyla, örnekleme yer alan okullar için Milli Eğitim Bakanlığında gerekli izinler alınarak bu okullarda görevli öğretmenlerin ve idarecilerin yardımıyla anket sorularının cevaplandırılması gerçekleştirilmiştir.

Anketler değerlendirilmeden önce kontrol edilmiş ve değerlendirme bilgisayar ortamında yapılmıştır. Dağılımların analizinde frekans ve yüzdelik oranları Excel programı kullanılarak hesaplanmış, elde edilen bulgular tablolaştırılmıştır.

3. Bulgular ve Yorum

Tablo 1’de Niğde, Aksaray ve Kırşehir GSSL’nin 9. 10. 11. 12. sınıf öğrencilerinin toplam sayıları bu sınıflardaki kırsal ve kent kökenli öğrencilerin dağılımı görülmektedir.

Tablo 1. Kırsal ve Kent Kökenli Öğrencilerin Dağılımı

Sınıflar	Kent kökenli öğrenci sayısı	Kırsal kökenli öğrenci sayısı	Sınıfların toplam mevcudu
Müzik 9	46	27	73
Müzik 10	23	20	43
Müzik 11	25	21	46
Müzik 12	18	7	25
Toplam	112	75	187

Örnekleme giren üç ildeki toplam kent kökenli öğrenci sayısı 112, kırsal kökenli öğrenci sayısı 75, toplam öğrenci sayısı 187 dir.

3.1. Öğrenci Anketi Sonuçları

Tablo 2.’de kırsal ve kent kökenli öğrencileri, GSSL’ne kimin yönlendirdiğini gösteren frekans ve yüzde dağılımı görülmektedir.

Tablo 2. Öğrencilerin GSSL’ne Kim Tarafından Yönlendirildiğini Gösteren Frekans ve Yüzde Dağılımı

Kimin yönlendirdiği	Kentsel		Kırsal	
	f	%	f	%
Müzik Öğretmenim	44	39	48	64
Öğretmenim	7	6	17	23
Ailem/akrabam	54	49	9	12
Arkadaşım	7	6	1	1
Toplam	112	100	75	100

Tablo 2.’de, kent kökenli öğrencilerin % 49’unda aile ve akrabalarının yönlendirmesinin etkili olduğu, buna karşın kırsal kökenli öğrencilerin sadece % 12’sinin aile

ve akraba yönlendirmesiyle bu okulu tercih ettiği görülmektedir. % 64 oranla müzik öğretmenlerinin kırsal kökenli öğrencileri GSSL'ne yönlendirmekte, ailelerinden daha etkili oldukları saptanmıştır.

Kırsal kökenli öğrencilerin %64'ünün müzik öğretmenleri tarafından bu okula yönlendirildikleri göz önüne alındığında kırsal kesimlerdeki müzik öğretmenlerinin gerekliliği ve önemi ortaya çıkmaktadır. Müzik öğretmenin yanı sıra, diğer öğretmenlerin de kırsal kesimde %23'lük etkisi dikkat çekicidir.

Tablo 3. Öğrencilerin Okula Uyum Sağlama Aşamasında Ne Ölçüde Zorluk Yaşadığını Gösteren Frekans ve Yüzde Dağılımı

Yaşadığı Zorluk Derecesi	Kentsel		Kırsal	
	f	%	f	%
Çok yoğun	6	5	4	5
Yoğun	35	32	14	19
Kısmen	34	30	16	21
Çok az	27	24	33	44
Hiç	10	9	8	11
Toplam	112	100	75	100

Tablo 3.'te kırsal ve kent kökenli öğrencilerin okula uyum sağlama aşamasında ne ölçüde zorlandıkları karşılaştırıldığında kent kökenli öğrencilerin %32 oranında "yoğun" şıkkını işaretledikleri ancak kırsal kökenli öğrencilerin % 44 oranında "çok az" şıkkını işaretledikleri görülmüştür.

Kırsal yaşamdan gelerek kent yaşamına geçen kırsal kökenli öğrencilerin, kent kökenli öğrencilere göre daha az zorlandıklarını belirtmeleri dikkat çekici olup, kırsal kökenli öğrencilerin merkezde olan bu okullarda, geldikleri yerlerden daha iyi şartlara kavuşmuş olmaları, bu sonucun oluşmasında etken olarak görülebilir.

Tablo 4. Öğrencilerin Müzik Derslerine Uyum Sağlama Aşamasında Ne Ölçüde Zorluk Yaşadığını Gösteren Frekans ve Yüzde Dağılımı

Yaşadığı Zorluk Derecesi	Kentsel		Kırsal	
	f	%	f	%
Çok yoğun	4	3	1	1
Yoğun	8	7	13	17
Kısmen	40	36	17	23
Çok az	42	38	39	52
Hiç	19	16	5	7
Toplam	112	100	75	100

Tablo 4.'te kırsal ve kent kökenli öğrencilerin müzik derslerine uyum sağlama aşamasında ne ölçüde zorlandıkları karşılaştırıldığında kent kökenli öğrencilerin % 36 oranında "kısmen", %38 oranında ise "çok az" cevabı verdikleri, kırsal kökenli öğrencilerin ise %52 oranında "çok az" cevabı verdikleri görülmüştür. Kent kökenli öğrencilerle kırsal kökenli öğrencilerden "hiç" cevabını verenler arasında % 9'luk bir fark olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Öğrencilerin GSSL’ni Tercih Etme Nedenlerini Gösteren Frekans ve Yüzde Dağılımı

Tercih Nedeni	Kentsel		Kırsal	
	f	%	f	%
Müzik Eğitimi Almak	83	74	28	37
Meslek Edinmek	24	21	46	62
Okulun Yatılı Olması	4	4	1	1
Okulun Merkezde Olması	1	1	-	-
Toplam	112	100	75	100

Tablo 5.’te kırsal ve kent kökenli öğrencilerin GSSL’ni tercih etme nedenlerini gösteren frekans ve yüzde dağılımına bakıldığında kent kökenli öğrencilerin %74 oranında müzik eğitimi almak için bu okulları tercih ettikleri, bunun yanında kırsal kökenli öğrencilerin % 62 oranında meslek edinmek için tercih ettikleri görülmektedir.

Kent kökenli öğrencilerde tercih nedeni olarak müzik eğitimi alma isteği söz konusu iken kırsal kökenli öğrencilerde meslek edinme daha önemli bir tercih nedeni olarak görülüyor. Kırsal kökenli ve kent kökenli öğrencilerin GSSL’ni tercih etme nedenlerinin farklı olması, yaşam standartları doğrultusunda tercih ve beklentilerinin değişiklik gösterdiğini düşündürmektedir.

Tablo 6.’da 9. sınıf öğrencilerinin dinlemeyi sevdiği müzik türünü gösteren tercih tablosu görülmektedir.

Öğrencilerin müzik beğenilerinin, müzik eğitimi aldıkları yıllara göre değişimini ölçebilmek amacıyla, 9. 10. 11. 12. sınıflar için ayrı ayrı tablolar oluşturulmuştur.

Tablo 6. 9. Sınıf Öğrencilerinin Dinlemeyi Sevdikleri Müzik Türünü Gösteren Frekans ve Yüzde Dağılımı

Müzik Türü	Kentsel		Kırsal	
	f	%	f	%
Türk Halk/Sanat Müziği	18	28	19	59
Pop Müzik	15	24	10	31
Rap/Rock Müzik	12	19	-	-
Arabesk/Fantezi	7	11	1	3
Klasik Müzik	11	18	2	7
Toplam tercih sayısı	63	100	32	100

9. sınıftaki öğrencilerin GSSL’ne geldikleri ilk yıllarında dinledikleri müzik türlerinde, her iki grubunda en fazla THM ve TSM eserlerini tercih ettikleri görülmektedir. Özellikle kırsal kökenli öğrencilerin büyük bölümü (%59) bu seçeneği seçmiştir. Kent kökenli öğrencilerden 12 tanesi rap ve rock müziği tercih ederken, kırsal kökenli öğrencilerden rap ve rock müziği tercih eden öğrenci olmamıştır. Klasik müziği tercihleri arasına koyan sadece 2 kırsal kökenli öğrenci varken, kent kökenli öğrencilerden 11 öğrenci klasik müziği tercih ettiklerini işaretlemiştir. Kent kökenli öğrencilerin dinledikleri müzik türleri farklılık gösterirken, kırsal kökenli öğrencilerin ilk yıllarında müzik çeşitliliğinin fazla olmadığı görülmektedir.

Tablo 7. 10. Sınıf Öğrencilerinin Dinlemeyi Sevdikleri Müzik Türünü Gösteren Frekans ve Yüzde Dağılımı

Müzik Türü	Kentsel		Kırsal	
	f	%	f	%
Türk Halk/Sanat Müziği	9	20	13	35
Pop Müzik	13	29	7	19
Rap/Rock Müzik	12	27	8	22
Arabesk/Fantezi	2	4	3	8
Klasik Müzik	9	20	6	16
Toplam tercih sayısı	45	100	37	100

10. sınıf kırsal ve kent kökenli öğrencilerin dinlemeyi sevdikleri müzik türünü gösteren tercih tablosuna bakıldığında bu okullarda ikinci yıllarını okuyan ve müzik eğitimi alan öğrencilerden kırsal kökenli öğrenciler içinde müzik çeşitliliğini arttırmış oldukları, klasik müzik ile rap ve rock müzik türlerine ilgi duymaya başlamış oldukları görülmektedir.

Tablo 8. 11. Sınıf Öğrencilerinin Dinlemeyi Sevdikleri Müzik Türünü Gösteren Frekans ve Yüzde Dağılımı

Müzik Türü	Kentsel		Kırsal	
	f	%	f	%
Türk Halk/Sanat Müziği	11	25	15	48
Pop Müzik	11	25	1	3
Rap/Rock Müzik	8	18	1	3
Arabesk/Fantezi	-	-	-	-
Klasik Müzik	14	32	14	46
Toplam tercih sayısı	44	100	31	100

Tablo 8 incelendiğinde TSM ve THM'nin yanı sıra klasik müziğin de öğrenciler tarafından sık dinlendiği, arabesk/fantezi türünün ise hiç işaretlenmediği görülmektedir. 11. sınıf öğrencilerinin bu soruya verdikleri yanıtlar incelendiğinde, klasik müzik dinleyen kırsal kökenli öğrencilerin yüzdesinin dikkat çekici oranda arttığı (%46) gözlemlenmiştir. Kırsal kesim öğrencileri kadar büyük oranda bir değişiklik olmasa da, klasik müzik dinleyen kent kökenli öğrencilerin yüzdesinde de önemli bir artış söz konusudur.

Tablo 9. 12. Sınıf Öğrencilerinin Dinlemeyi Sevdikleri Müzik Türünü Gösteren Frekans ve Yüzde Dağılımı

Müzik Türü	Kentsel		Kırsal	
	f	%	f	%
Türk Halk/Sanat Müziği	10	29	4	33
Pop/ Slow Müzik	4	11	1	8
Rap/Rock Müzik	7	20	2	17
Arabesk/Fantazi	-	-	-	-
Klasik Müzik	14	40	5	42
Toplam tercih sayısı	35	100	12	100

GSSL'nde son yıllarını okuyan öğrencilerin arabesk ve fantazi müziği tercih etmedikleri, bunun yanında öğrencilerin en fazla klasik müziği dinlediklerini görülmektedir. THM ve TSM her iki grubunda sık dinlendiği müzik türleri arasındadır. 12. sınıfta okuyan

kırsal ve kent kökenli öğrencilerin dinledikleri müzik türlerinin büyük ölçüde benzeştiği görülmektedir.

Tablo 10. 9. Sınıf Öğrencilerinin Başarısız Olduklarını ya da Zorlandıklarını Düşündükleri Müzik Derslerine İlişkin Başarısızlık Nedenlerini Gösteren Frekans ve Yüzde Dağılımı

Nedenler	Kentsel		Kırsal	
	f	%	f	%
Okul imkânlarının ve ders saatlerinin yetersizliği	18	39	9	33
Öğretmen sayısının ya da bilgi düzeylerinin yetersizliği	1	2	-	-
Yatılı kalmak, aile özlemi	18	39	3	11
Arkadaşlık ilişkileri, derslere ve çalışmaya isteksizlik	9	20	15	56
Toplam	46	100	27	100

Başarısız oldukları ya da zorlandıklarını düşündükleri müzik derslerindeki başarısızlık nedenlerine, kırsal kökenli öğrenci grubu, % 56 oranında kişisel sebepleri gösterirken; kent kökenli öğrenci grubu %39 oranında yatılı kalma, aile özlemi, okul imkânları ve ders saatlerinin yetersizliği gibi nedenleri göstermişlerdir.

Tablo 3'e tekrar dönülecek olursa kırsal kökenli öğrencilerin okula uyum sağlama aşamasında kent kökenli öğrencilere göre daha az zorlandıkları belirtilmişti. Tablo 10'da da kırsal kökenli öğrencilerin kişisel sebeplere, okul ve aile özlemine göre daha fazla sebep göstermiş olmaları, ayrıca öğretmenlerle ilgili hiçbir sebep göstermemiş olmaları okula uyum konusunda çok zorlanmadıklarını vurgular niteliktedir. Ancak arkadaşlık ilişkileri açısından, kırsal kökenli öğrencilerin yarısından fazlasının (%56) sorun yaşadığını belirtmesi dikkat çekicidir.

Tablo 11. 10. Sınıf Öğrencilerinin Başarısız Olduklarını ya da Zorlandıklarını Düşündükleri Müzik Derslerine İlişkin Başarısızlık Nedenlerini Gösteren Frekans ve Yüzde Dağılımı

Nedenler	Kentsel		Kırsal	
	f	%	f	%
Okul imkânlarının ve ders saatlerinin yetersizliği	8	35	11	55
Öğretmen sayısının ya da bilgi düzeylerinin yetersizliği	1	4	-	-
Yatılı kalmak, aile özlemi	11	48	5	25
Arkadaşlık ilişkileri, derslere ve çalışmaya isteksizlik	3	13	4	20
Toplam	23	100	20	100

Tablo 11.'de kırsal kökenli öğrenciler başarısızlık nedenlerine ağırlıklı olarak okul imkânlarının ve ders saatlerinin yetersizliğini gösterirken, kent kökenli öğrenciler ikinci yıllarında da ağırlıklı olarak yatılı kalmak ve aile özlemi sebeplerini göstermişlerdir.

Tablo 12. 11. Sınıf Öğrencilerinin Başarısız Olduklarını ya da Zorlandıklarını Düşündükleri Müzik Derslerine İlişkin Başarısızlık Nedenlerini Gösteren Frekans ve Yüzde Dağılımı

Nedenler	Kentsel		Kırsal	
	f	%	f	%
Okul imkânlarının ve ders saatlerinin yetersizliği	11	44	11	55
Öğretmen sayısının ya da bilgi düzeylerinin yetersizliği	-	-	-	-
Yatılı kalmak, aile özlemi	11	44	1	5
Arkadaşlık ilişkileri, derslere ve çalışmaya isteksizlik	3	12	8	40
Toplam	25	100	20	100

Tablo 12, başarısızlık nedenleri olarak kent kökenli öğrencilerin, % 44 oranında okul imkânları, ders saatlerinin yetersizliğini yine %44'ünün yatılı kalmak ve aile özlemi gibi nedenleri gösterdiği; kırsal kökenli öğrencilerin aile özlemi ve yatılılık gibi nedenleri sorun olarak göremedikleri, başarısızlık nedenlerini % 55 oranında okul ve derslerle ilgili yetersizlikler ve %40 oranında kişisel nedenlere bağladıklarını göstermektedir. Kırsal kökenli öğrencilerin %40'lık bölümünün arkadaşlık ilişkileri konusunda sorun yaşadıklarını belirtmesi önemlidir.

Tablo 13. 12. Sınıf Öğrencilerinin Başarısız Olduklarını ya da Zorlandıklarını Düşündükleri Müzik Derslerine İlişkin Başarısızlık Nedenlerini Gösteren Frekans ve Yüzde Dağılımı

Nedenler	Kentsel		Kırsal	
	f	%	f	%
Okul imkânlarının ve ders saatlerinin yetersizliği	5	28	6	86
Öğretmen sayısının ya da bilgi düzeylerinin yetersizliği	-	-	-	-
Yatılı kalmak, aile özlemi	9	50	-	-
Arkadaşlık ilişkileri, derslere ve çalışmaya isteksizlik	4	22	1	14
Toplam	18	100	7	100

Tablo 13'te son yıllarını okuyan 12. sınıf öğrencilerinden kent kökenli olanların yarısının hala yatılı kalmak ve aile özlemi sorunları varken, kırsal kökenli öğrencilerin bunu sorun olarak göremedikleri ve % 86 oranında okul imkânları ve ders saatlerinin yetersizliğini başarısızlık nedenleri olarak gördükleri belirlenmiştir. Aynı okul imkânlarını paylaşan kırsal ve kent kökenli 12.sınıf iki öğrenci grubu arasındaki büyük görüş farklılığı şaşırtıcıdır. 12. sınıfta okuyan kırsal kökenli öğrencilerin, ilk üç sınıfın tersine, başarısızlık nedeni olarak arkadaşlık ilişkileri konusunu, daha az oranda sorun olarak gördükleri belirlenmiştir.

3.2. Öğretmen Anketi Sonuçları

Tablo 14’te Niğde, Aksaray, Kırşehir, GSSL’nde ankete katılan öğretmenlerin sayısı görülmektedir.

Tablo 14. Öğretmen Sayılarının Frekans ve Yüzde Dağılımı

	f	%
Niğde GSSL Müzik Öğretmeni Sayısı	14	50
Aksaray GSSL Müzik Öğretmeni Sayısı	8	29
Kırşehir GSSL Müzik Öğretmeni Sayısı	6	21
Toplam Müzik Öğretmeni Sayısı	28	100

Tablo 14’te Niğde GSSL’de 14, Aksaray GSSL’de 8, Kırşehir GSSL’de 6 öğretmen olduğu toplam öğretmen sayısının 28 olduğu görülmektedir.

Tablo 15’te öğretmen görüşlerine göre kırsal kökenli öğrenciler ile kent kökenli öğrenciler arasında okul işleyişine daha kolay uyum sağlayan grubu gösteren frekans ve yüzde dağılımı görülmektedir.

Tablo 15. Örnekleme Yer Alan Öğretmen Görüşlerine Göre Kırsal Kökenli Öğrenciler İle Kent Kökenli Öğrenciler Arasında Okul İşleyişine (Okul düzenine uyum, derslerin işleniş şekline uyum, çalgıya adapte olma) **Daha Kolay Uyum Sağlayan** Grubu Gösteren Frekans ve Yüzde Dağılımı

	f	%
Kırsal Kökenli	2	7
Kent Kökenli	21	75
Fark yoktur	5	18
Toplam	28	100

Tablo 15.’te öğretmen görüşlerine göre kent kökenli öğrenciler % 75 oranında okul işleyişine (düzenine, derslerin işleniş şekline, çalgısına) daha kolay/çabuk uyum sağlamaktadırlar.

Bu durumun, kentten gelmiş olan kent kökenli öğrencilerin, okul işleyişini daha çabuk kavrayabildiğini, kırsaldan gelen öğrencilerin ise kırsaldakine göre daha farklı bir ortama gelmiş olduklarından kaynaklandığını düşündürebilir.

Tablo 16. Öğretmen Görüşlerine Göre Kırsal Kökenli Öğrenciler İle Kent Kökenli Öğrenciler Arasında Sosyal Anlamda (yatıllık, arkadaşlık ilişkileri, öğretmenlerle iletişim, sosyal etkinliklere katılım) **Daha Kolay/ Çabuk Uyum Sağlayan** Grubu Gösteren Frekans ve Yüzde Dağılımı

	f	%
Kırsal Kökenli	3	11
Kent Kökenli	19	68
Fark yoktur	6	21
Toplam	28	100

Tablo 16’da öğretmen görüşlerine göre kent kökenli öğrenciler % 68 oranında Sosyal Anlamda Uyum (yatıllık, arkadaşlık ilişkileri, öğretmenlerle iletişim, sosyal etkinliklere katılım) sağlama açısından daha kolay/çabuk uyum sağlamaktadırlar.

Öğrenci anketinin sonuçları incelendiğinde (Tablo 3) okula uyum sağlama konusunda kırsal öğrencilerin kentsel öğrencilere göre daha az sorun yaşadıklarını belirtmelerine karşın,

öğretmen görüşleri bunun tersini ortaya koymaktadır. Öğrencileri derslerde ve ders dışında izleme ve inceleme olanağına sahip olan öğretmenlerin bu konudaki görüşlerinin farklı olması dikkat çekicidir.

Tablo 17. Öğretmen Görüşlerine Göre Kırsal Kökenli Öğrenciler İle Kent Kökenli Öğrenciler Arasında Disiplin (derse devam,dakiklik,dersle ilgili malzemeleri getirme, düzenlilik) Açısından Farkı Gösteren Frekans ve Yüzde Dağılımı

	f	%
Kırsal Kökenli Öğrenciler Daha İyi	15	54
Kent Kökenli Öğrenciler Daha İyi	4	14
İki Grup Arasında Fark Yoktur	9	32
Toplam	28	100

Tablo 17’de öğretmenler % 54 oranında kırsal kökenli öğrencilerin disiplin (derse devam, dakiklik,dersle ilgili malzemeleri getirme, düzenlilik) açısından daha iyi olduğunu düşünürken, %14 oranında kent kökenli öğrencilerin daha iyi olduğunu ifade etmektedirler. Öğretmenlerin % 32 si iki öğrenci grubu arasında disiplin açısından bir fark olmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 18. Öğretmen Görüşlerine Göre Kırsal Kökenli Öğrenciler İle Kent Kökenli Öğrenciler Arasında Çalışma Alışkanlığı (ödevlerin düzenli yapılması, çalışmayı sevme) Açısından Farkı Gösteren Frekans ve Yüzde Dağılımı

	f	%
Kırsal Kökenli Öğrenciler Daha İyi	7	25
Kent Kökenli Öğrenciler Daha İyi	6	21
İki Grup Arasında Fark Yoktur	15	54
Toplam	28	100

Öğretmen görüşlerine göre kırsal kökenli öğrenciler ile kent kökenli öğrenciler arasında çalışma (ödevlerin düzenli yapılması, çalışmayı sevme) açısından % 54 lük oranda fark yoktur. Öğretmenlerin % 25 i kırsal kökenli, %21 i ise kent kökenli öğrencilerin daha iyi olduğunu düşünmektedirler.

Tablo 19. Öğretmen Görüşlerine Göre Kırsal Kökenli Öğrenciler İle Kent Kökenli Öğrenciler Arasında Müzikal Anlamda Eğitilebilirlik Açısından Farkı Gösteren Frekans ve Yüzde Dağılımı

	f	%
Kırsal Kökenli Öğrenciler Daha İyi	4	14
Kent Kökenli Öğrenciler Daha İyi	14	50
İki Grup Arasında Fark Yoktur	10	36
Toplam	28	100

Tablo 19’da öğretmenlerin yarısı (%50) müzikal anlamda eğitilebilirlik açısından kent kökenli öğrencilerin daha iyi olduğunu belirtirken, %36 sı iki öğrenci grubu arasında fark olmadığını, % 14 ü ise kırsal kökenli öğrencilerin daha iyi olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 20. Öğretmen Görüşlerine Göre Kırsal Kökenli Öğrenciler İle Kent Kökenli Öğrenciler Arasında Müzikalite Açısından Farkı Gösteren Frekans ve Yüzde Dağılımı

	f	%
Kırsal Kökenli Öğrenciler Daha İyi	-	-
Kent Kökenli Öğrenciler Daha İyi	18	65
İki Grup Arasında Fark Yoktur	10	35
Toplam	28	100

Tablo 20’de öğretmenlerin % 65’i müzikalite açısından kent kökenli öğrencilerin daha iyi olduğunu, % 35’i ise iki öğrenci grubu arasında fark olmadığını belirtmişlerdir. Kırsal kökenli öğrencilerin daha iyi olduğunu belirten hiçbir öğretmen olmamıştır.

Kent kökenli öğrencilerin şehirde görsel ve işitsel açıdan daha fazla örnek görmüş olmaları ve aktivitelere daha fazla katılmış olabilecekleri müzikalitelerini arttırmış olabilir.

Tablo 21. Öğretmen Görüşlerine Göre Kırsal Kökenli Öğrenciler İle Kent Kökenli Öğrenciler Arasında Hazır Bulunuşluluk Seviyesi Açısından Farkı Gösteren Frekans ve Yüzde Dağılımı

	f	%
Kırsal Kökenli Öğrenciler Daha İyi	-	-
Kent Kökenli Öğrenciler Daha İyi	24	86
İki Grup Arasında Fark Yoktur	4	14
Toplam	28	100

Öğretmen görüşlerine göre, hazır bulunuşluluk seviyesi açısından kırsal kökenli öğrencilerin daha iyi olduğunu düşünen öğretmen olmamıştır. Öğretmenler, % 86 oranında kent kökenli öğrencilerin daha iyi olduğunu, % 14 oranında da iki öğrenci grubu arasında farklılık olmadığını belirtmişlerdir.

Kırsal kesimde müzik öğretmeni sayısının yetersizliği, müzik derslerine başka branşlarda öğretmenlerin giriyor olmasının öğrencilerin hazır bulunuşluluk seviyesini olumsuz yönde etkilediği düşünülmektedir. Ayrıca okula hazırlayıcı kurs ile sosyal ve kültürel aktivitelerin yetersizliği, konser ve etkinliklerin yoksunluğu kırsal kesim öğrencilerinin hazır bulunuşluluğunu etkilemektedir.

Öğretmenlere yönelik anketin son üç sorusunda kırsal kökenli, kent kökenli ve her iki öğrenci gurubuna yönelik görüş ve önerileri sorulmuştur. Bu soruya verilen cevaplar aşağıda görülmektedir.

Öğretmenlerin görüş ve önerileri:

- 1- Kırsal kökenli öğrencilerin ailelerinin okula çok ilgisiz kaldıkları ve maddi durumlarının daha yetersiz olduğu, bu durumun kırsal kökenli öğrencileri olumsuz yönde etkilediği;
- 2- Kırsal kökenli öğrenciler arasında da çok başarılı öğrenciler olmasına rağmen okul aile işbirliği eksikliği nedeniyle bu öğrencilerin yeterince değerlendirilemediği;
- 3- Kırsal kesimlerde bulunan okullarda genellikle müzik öğretmeni bulunmadığı için buralardan gelen öğrencilerin, hazır bulunuşluluk seviyesinin kentsel kesimden gelen öğrencilere göre daha düşük olduğu;
- 4- Kırsal kesimden gelen öğrencilerin okulun işleyişinden ve alacağı eğitimden habersiz geldikleri, bu nedenle kimi zaman okuldan beklediklerini bulamayıp okuldan ayrılan öğrenciler olduğu;

- 5- Kırsal kesimden gelen öğrencilerin sevgi saygı ve disiplin yönünden daha olumlu ve düzeyli oldukları bunun yanında kent kökenli öğrencilerin ise daha kendine güvenen sosyal olaylardan daha haberdar oldukları;
- 6- Kırsal kökenli öğrencilerin meslek edinmek ve üniversiteye girebilmek için daha istekli oldukları, üniversiteyi kazanamazlarsa köye/ kasabaya dönmek zorunda oldukları, kız çocuklarının ise evlendirilme kaygısı taşıdıkları;
- 7- Kırsal kökenli öğrencilerin işini daha çok ciddiye aldıkları bu nedenle başarılı olabildikleri;
- 8- Kırsal kökenli öğrencilerin ve ailelerinin arasında, belirtmek istemeseler de kimi zaman bu tip okulları yatılı olduğu ve masrafları devlet tarafından karşılandığı için tercih edenler olduğunu ve bu durumun okul içinde çok ciddi sorunlara neden olduğunu;
- 9- Kırsal kesim öğrencilerinin sosyal yapı içerisinde yaptırımlara daha kolay adapte oldukları, bunun yanında kentsel kesim öğrencilerinin de verilen eğitimi çözümüleme, algılama ve uygulamada ön plana çıktıkları;
- 10- Kırsal kökenli öğrencilerin 3.ve 4. yıllarında okula uyum ve müzikal yeterlilik konusundaki eksikliklerini büyük oranda kapattıkları,
- 11- Kent kökenli öğrencilerin, okul imkânlarından daha çok şikayetçi oldukları, sosyal yaşantıya daha düşkün oldukları, evdeki şartları okulda da aradıkları;
- 12- Kent kökenli öğrencilerin daha bilinçli olarak bu alanları seçtikleri, güzel sanatlar liselerine yabancı olmadıkları, alacakları eğitimden haberdar olarak geldikleri;
- 13- Kentsel kesimden gelen öğrencilerin de müzik kültürünün çok yüksek olmadığı ancak müziksel aktivitelere, kurslara ya da konserlere katıldıkları ve bir çalgıyı çalıyor olarak gelen ya da sınavlara hazırlanarak gelen öğrencilerin sayısının kent kökenlilerde daha fazla olduğunu;
- 14- İki grup öğrencinin de müzik kültürlerini arttırmak adına ilköğretimde seviyeli ve seçkin müziklere ağırlıklı olarak yer verilmesi gerektiği yapılan anket sonucunda öğretmen görüşleri olarak ortaya çıkmaktadır.

3.3. Kırsal Kökenli ve Kent Kökenli Öğrencilerin Müzik Dersleri Notlarının Karşılaştırılması

Yapılan araştırma sonucu, Niğde, Aksaray, Kırşehir GSSL müzik bölümünde okuyan bütün öğrencilerin müzik dersleri notları alınarak kırsal kökenli ve kent kökenli öğrencilerin genel müzik derslerindeki not ortalamaları hesaplanmış ve tablolştırılmıştır.

Tablo 22. 9.Sınıfta Okuyan Kırsal ve Kent Kökenli Öğrencilerinin Müzik Dersleri Not Ortalamalarının Karşılaştırılması*

	Kent kökenli öğrenciler	Kırsal kökenli öğrenciler
Kırşehir GSSL	3.21	3.49
Niğde GSSL	2.86	2.89
Aksaray GSSL	3.45	3.22
Ortalama	3.17	3.2

*Not ortalaması alınan dersler; Batı müziği koro eğitimi, Müziğe giriş, Müziksel işitme okuma ve yazma, Piyano, Türk müziği koro eğitimi, Türk ve Batı müziği çalgıları.

GSSL’nde ilk yıllarını okuyan 9. sınıf öğrencilerinden kırsal kökenli öğrenciler ile kent kökenli öğrencilerin ders başarıları arasında 0.15’lik bir fark olduğu, not ortalamaları açısından kent kökenli öğrencilerin çok küçük bir farkla daha başarılı oldukları görülmektedir. Bu fark dikkat çekici boyutta değildir.

Tablo 23. 10. Sınıfta Okuyan Kırsal ve Kent Kökenli Öğrencilerinin Müzik Dersleri Not Ortalamalarının Karşılaştırılması**

	Kent kökenli öğrenciler	Kırsal kökenli öğrenciler
Kırşehir GSSL	4.29	4.06
Niğde GSSL	2.76	2.4
Aksaray GSSL	3.61	3.5
Ortalama	3.55	3.32

**Not ortalaması alınan dersler; Batı müziği koro eğitimi, Müziksel işitme okuma ve yazma, Piyano, Türk müziği koro eğitimi, Türk ve Batı müziği çalgıları.

GSSL’nde ikinci yıllarını okuyan 10. sınıf öğrencilerinden Kırsal kökenli öğrenciler ile kent kökenli öğrencilerin ders başarıları arasında 0.23 lük bir fark olduğu, not ortalamaları açısından kent kökenli öğrencilerin biraz daha başarılı oldukları görülmektedir.

Tablo 24. 11. Sınıfta Okuyan Kırsal ve Kent Kökenli Öğrencilerin Müzik Dersleri Not Ortalamalarının Karşılaştırılması***

	Kent kökenli öğrenciler	Kırsal kökenli öğrenciler
Kırşehir GSSL	4.07	4.42
Niğde GSSL	3.83	3.46
Aksaray GSSL	4.40	4.28
Ortalama	4.09	4.05

***Not ortalaması alınan dersler; Batı müziği koro eğitimi, Batı müziği tarihi, Bilişim destekli müzik, Müziksel işitme okuma ve yazma, Piyano, Türk müziği koro eğitimi, Türk ve batı müziği çalgı toplulukları, Türk ve Batı müziği çalgıları.

GSSL’nde üçüncü yıllarını okuyan 11. sınıf öğrencilerinden kırsal kökenli öğrenciler ile kent kökenli öğrencilerin ders başarıları arasında 0.4’lük bir fark olduğu, not ortalamaları açısından kent kökenli öğrencilerin biraz daha başarılı oldukları görülmektedir.

Tablo 25. 12. Sınıfta Okuyan Kırsal ve Kent Kökenli Öğrencilerinin Müzik Dersleri Not Ortalamalarının Karşılaştırılması****

	Kent kökenli öğrenciler	Kırsal kökenli öğrenciler
Kırşehir GSSL	4.3	4.42
Niğde GSSL	4.28	Öğrenci yok
Aksaray GSSL	4.08	4.44
Ortalama	4.22	4.43

****Not ortalaması alınan dersler; Batı müziği koro eğitimi, Bireysel ses eğitimi, Geleneksel Türk müziği tarihi, Müzik biçimleri, Müziksel işleme okuma ve yazma, Piyano, Türk müziği koro eğitimi, Türk ve batı müziği çalgıları toplulukları, Türk ve Batı müziği çalgıları.

GSSL’nde dördüncü yıllarını okuyan 12. sınıf öğrencilerinden Kırsal kökenli öğrenciler ile kent kökenli öğrencilerin ders başarıları arasında 0.21’lik bir fark olduğu, not ortalamaları açısından kırsal kökenli öğrencilerin daha başarılı oldukları görülmektedir. (Niğde ilinde 12. sınıfta okuyan kırsal kökenli öğrenci yoktur.) Öğrencilerin genel not ortalamalarına bakıldığında 9. sınıftan itibaren genel bir yükseliş olduğu ve ders başarılarının yıldan yıla arttığı görülmektedir.

Tablo 26. 9. 10. 11. 12. Sınıfta Okuyan Kırsal ve Kent Kökenli Öğrencilerinin Müzik Dersleri Not Ortalamalarının Karşılaştırılması

	Kent kökenli öğrenciler	Kırsal kökenli öğrenciler
9. sınıf	3.17	3.2
10. sınıf	3.55	3.32
11. sınıf	4.09	4.05
12. sınıf	4.22	4.43
Genel Ortalama	3.75	3.75

GSSL’nde okuyan tüm kırsal kökenli ve kent kökenli öğrencilerin genel müzik dersleri başarılarının 3.75 olduğu ve iki öğrenci grubu arasında hiçbir fark olmadığı görülmektedir.

Kırsal kökenli ve kent kökenli öğrenciler arasında 4 yıllık genel müzik dersleri not ortalamalarına bakıldığında hiçbir fark görülmemiştir. Ancak anket sonuçları incelendiğinde öğrencilerin uyum sürecinde, beğeni ve beklentilerinde belirli farklılıklar olduğu, başarısızlık nedenlerin ve okuldan beklentilerinin birbirinden farklı olduğu görülmektedir.

Örnekleme yer alan öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde ise, iki öğrenci grubu arasında okul işleyişine uyum, sosyal uyum disiplin, müzikal anlamda eğitilebilirlik, müzikalite, hazırbulunuşluk seviyesi açılarından çok belirgin farklılıkların olduğu ve bu farklılığın ancak ilerleyen yıllarda azaldığı öğretmen görüşleriyle ortaya çıkmaktadır.

4. Sonuç ve Öneriler

4.1. Sonuçlar

Araştırma sonuçlarına göre, kırsal kesimden GSSL’ne gelen öğrencilerin %64’ünün müzik öğretmenleri tarafından bu okula yönlendirildikleri; kent kökenli öğrenciler de ise de bu oranın %39’a gerilediği görülmektedir. Kent kökenli öğrencilerin en fazla aileleri tarafından (%49) GSSL’ne yönlendirildiği, kırsal kökenli öğrencilerin ise sadece %12’sinin aileleri tarafından yönlendirildiği tespit edilmiştir.

Kırsal kesimden gelen öğrencilerin GSSL’ni tercih etme nedenleri arasında ilk sırada (%62) ‘meslek edinme’ nedenin geldiği; kent kökenli öğrencilerin ise en fazla (%74) ‘müzik eğitim alma’ amacıyla bu okulları tercih ettikleri saptanmıştır.

Öğrencilerin müzik beğenileri incelendiğinde kentsel kesimden gelen öğrencilerin ilk geldikleri yılda dinledikleri müzik çeşitliliğinin kırsal kesimden gelen öğrencilere göre daha fazla olduğu, ancak ilerleyen yıllarda kırsal kesimden gelen öğrencilerin de müzik çeşitliliğini

arttırdıkları görülmektedir. Her iki grubunda THM ve TSM’ni sık dinledikleri ancak kırsal kökenli öğrencilerin bu müzik türlerini daha sık dinledikleri belirlenmiştir. Kırsal kesimden gelen öğrencilerin ilk yıllarında rock ve rap müzik türlerini dinlemedikleri, ilerleyen yıllarda ise kentsel kesimden gelen öğrencilere yakın oranda rock ve rap dinledikleri belirlenmiştir. Hem kırsal kökenli hem de kent kökenli öğrenciler, 9. ve 10. sınıflarda belli oranda arabesk ve fantezi müzik dinlediklerini, 11. ve 12. sınıf öğrencileri ise bu müzik türlerini hiç dinlemediklerini belirtmişlerdir. Klasik müzik dinleme oranı, her iki grupta da yıllar ilerledikçe artmıştır.

Öğrenci cevapları incelendiğinde, kırsal kökenli öğrencilerin yaşadıkları sorunlar içinde arkadaşlık ilişkisini ağırlıklı olarak belirttikleri saptanmıştır. Kent kökenli öğrenciler ise kırsal kökenli öğrencilere göre büyük oranda yatılı okumakla ilgili sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Kent kökenli öğrencilerin bu sorunu 11. ve 12. sınıfa kadar taşıdıkları, oysa kırsal kökenli öğrencilerin ilk sınıflardan itibaren yatılı kalmayı sorun olarak görmedikleri tespit edilmiştir.

Öğretmen görüşleri incelendiğinde, kent kökenli öğrencilerin okul işleyişine (okul düzenine uyum, derslerin işleniş şekline uyum, çalgıya adapte olma) %75 oranında kırsal kökenli öğrencilere göre daha kolay/ çabuk uyum sağladıkları görülmektedir. Sosyal ilişkiler anlamında da (yatılılık, arkadaşlık ilişkileri, öğretmenlerle iletişim, sosyal etkinliklere katılım) kent kökenli öğrencilerin %68 oranında kırsal kökenli öğrencilere göre daha az zorlandıkları belirtilmiştir.

Öğretmenler, kırsal kökenli öğrencilerin disiplin konusunda %54 oranında kent kökenli öğrencilere göre daha iyi olduklarını ifade etmişlerdir.

Araştırma bulgularına göre kırsal kökenli öğrencilerin hazır bulunuşluk seviyelerinin kent kökenli öğrencilere göre daha düşük olduğu belirlenmiştir. Öğretmen anketine göre kent kökenli öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyi %86 oranında kırsal kökenli öğrencilere göre daha iyi görülmektedir.

Müzik ders notları dikkate alındığında; kırsal kökenli öğrenciler ile kent kökenli öğrencilerin arasında yıllara göre çok küçük farklılıklar olsa da 4 yıllık genel müzik dersleri ortalamalarında hiç bir fark olmadığı görülmüştür. Sosyal ve müzikal anlamda iki öğrenci grubu arasında farklılıklar görülmekle birlikte müziksel başarı (not ortalaması) açısından iki grup öğrenci arasında farklılık yoktur.

Kırsal kesimden gelen öğrencilerin, müzik öğretmeni yetiştirmeye yönelik sanat eğitimi alma sürecinde, yatkınlık, uyumluluk ve başarı seviyeleri kentsel kesimden gelen öğrencilerle kıyaslandığında, sosyo-ekonomik şartlar ve hazır bulunuşluk gibi nedenlerden dolayı eksiklikleri görülse de ilerleyen yıllarda bu eksikliklerin kapandığı, eğitim süreci sonunda herhangi bir farklılık ya da eksikliğin ortaya konmadığı sonucuna ulaşılmaktadır. Benzer şekilde okulun ilk yıllarında kırsal kökenli öğrencilere göre daha çok disiplin sorunu yaşayan kent kökenli öğrencilerinde, ilerleyen yıllarda daha olumlu davranışlar sergilediği öğretmen görüşleri ışığında belirlenmiştir.

4.2 Öneriler

Kırsal bölgelerdeki müzik öğretmeni sayısının artırılması, bu bölgelerde yaşayan öğrencilerin yetenekleri doğrultusunda yönlendirilmeleri, eğitilmeleri ve bilgilendirilmeleri açısından önemlidir.

GSSL’nin kendilerini tanıtabilmeleri, verdikleri eğitim ve imkanlar hakkında bilgi verebilmeleri ve daha çok öğrenciye ulaşım, yönlendirebilmeleri için, il içinde ilçelerde, kasaba ve köylerde konserlere ve kültürel etkinliklere ağırlık vermeleri olumlu olacaktır.

Görsel ve işitsel algılamının eğitim sürecine katkıları ve bu yolla edinilen kazanımların daha kalıcı ve etkili olduğu düşüncesiyle (Alim ,2007:36) GSSL öğrencilerinin sosyal ve sanatsal etkinliklere katılmaları sağlanmalıdır. Öğretmen, okul idaresi, veli işbirliğiyle bütün öğrencilerin, mümkünse velilerin de bu tip etkinliklerde yer almalarını sağlamak gerektiği düşünülmektedir.

GSSL’nde okuyan öğrencilerin yatılı okudukları dikkate alınarak bu öğrencilere düzenli rehberlik hizmetlerinin sunulması, ayrıca sportif, kültürel ve eğlence amaçlı etkinliklere sıklıkla yer verilerek öğrenciler arasında kaynaşma imkânının sunulması gereklidir.

GSSL’nde 9. sınıfa başlayan bütün öğrencilere, öğrenci ihtiyaç analizleri yapılarak, okula uyum sürecinde, yeni eğitsel, kültürel ve sosyal düzenlemelere gidilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Örnekleme giren GSSL’nin yatılı olması nedeniyle pansiyonların uygun fiziksel çevreye ulaştırılması, çalgı odalarının, piyanoların ve çalışma saatlerinin düzenlenmesi gereklidir.

Öğretmen görüşlerine göre kırsal kökenli maddi durumlarının daha yetersiz olduğu, bu durumun kırsal kökenli öğrencileri olumsuz yönde etkilediği görüşünden hareketle, ihtiyacı olan kırsal ve kent kökenli öğrencilerin böyle bir zorluk çekmemeleri için devlete bağlı ya da özel burslardan yararlanma imkanlarının geliştirilmesi önemlidir.

Kırsal kökenli öğrenciler, geldikleri ilk yıllarda bazı zorluklarla karşılaşsalar da, ilerleyen yıllarda kent kökenli öğrenciler kadar başarılı olmakta ve aralarında dikkate alınacak bir fark kalmamaktadır ancak sayısal olarak bakıldığında kent kökenli öğrencilere göre daha az oldukları görülmektedir. Kırsal kesimdeki öğrencilerin de kentsel kesimdeki öğrenciler kadar GSSL hakkında bilgilendirilerek bu okullara teşvik edilmesi öğrenciler ve güzel sanatlar adına olumlu bir yaklaşım olacaktır.

Kaynakça

Alim, Mehtap (2007), *Güzel Sanatlar ve Spor Liselerini Tercih Eden Öğrenci Profili*, yayımlanmış yüksek lisans tezi, Yüzüncü yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.

Doğan, İsmail (2004), *Toplum ve Eğitim Sorunları Üzerinde Felsefi ve Sosyolojik Tahliller*, Ankara: Pegem Yayıncılık.

Dönmezer, Sulhi (1994), *Toplumbilim*, İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.

İçli, Gönül (1998), “Denizli İline Göç Eden Ailelerin Eğitime Bakış Açıkları”, *4. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu Bildirisi*.

Karasar, Niyazi (2006), *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara: Nobel Yayınları.

Kongar, Emre (1979), *İmparatorluktan Günümüze Türkiye’nin Toplumsal Yapısı*, İstanbul: Bilgi Yayınevi.

Uz, Abdullah (1992), “*Müzik Eğitimi Bölümlerinin Öğrenci Yapısı*” Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi VII, I.

<http://www.meb.gov.tr> “Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi Yönetmeliği”, (Erişim: 28.01.09)